

Temat: Jak wyrazy łączą się w zdanie?

Cele: rozpoznawanie związków wyrazowych w zdaniach, wyrazów nadrzędnych i podrzędnych.

Zadanie 1. Z podanego zdania wypisz odpowiednie wyrazy.

Piękna królewna spotkała w lesie miłe, pracowite krasnoludki.

królewna	co zrobiła?	
królewna	jaka?	
spotkała	gdzie?	
spotkała	kogo?	
krasnoludki	jakie?	
krasnoludki	jakie?	

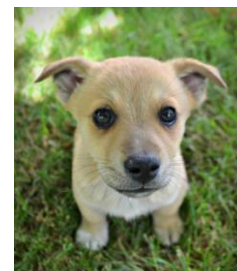

Wyrazy w zdaniu łączą się w związki wyrazów.

Związek wyrazów = wyraz nadrzędny + wyraz podrzędny
(wyraz określany) (wyraz określający)

Mały kundel szczeka bardzo głośno.

Związki wyrazów	Wyraz nadrzędny	pytanie	Wyraz podrzędny
Kundel szczeka	kundel	co robi?	szczeka
Mały kundel	kundel	jaki?	mały
Szczeka głośno	szczeka	jak?	głośno
Bardzo głośno	głośno	jak?	bardzo

Uwaga: w zdaniu wyrazy podrzędne (określające) powinny znajdować się blisko wyrazów nadrzędnych (określanych).

Dobrze: Mały kundel szczeka bardzo głośno.

Źle: Mały kundel bardzo szczeka głośno.

Zadanie 2. W podanych zdaniach podkreśl jedną linią podmioty, a dwiema orzeczenia. Uzupełnij tabele.

Biedna dziewczynka sprzedaje zapałki.

Związki wyrazów	Wyraz nadrzędny	pytanie	Wyraz podrzędny
	dziewczynka	co robi?	
	dziewczynka	jaka?	
	sprzedaje	co?	

Mała Calineczka płynie na szerokim liściu.

Związki wyrazów	Wyraz nadrzędny	pytanie	Wyraz podrzędny
		co robi?	
		jaka?	
		na czym?	
		jakim ?	

Mała Gerda poszukuje zaginionego Kaja.

Związki wyrazów	Wyraz nadrzędny	pytanie	Wyraz podrzędny
	Gerda		poszukuje
	Gerda	jaka?	
	poszukuje	kogo ?	
	Kaja		

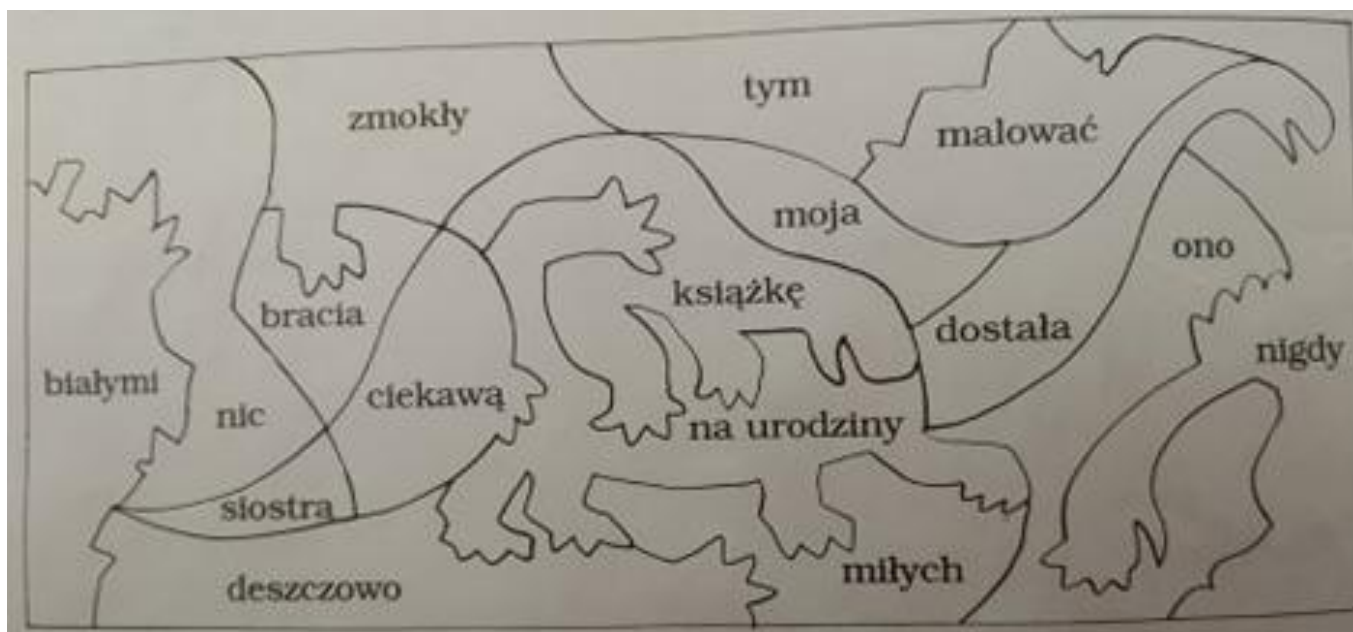
Śliczny Kopciuszek ucieka z królewskiego balu.

Związki wyrazów	Wyraz nadrzędny	pytanie	Wyraz podrzędny
		co robi?	
		jakiego?	

Zadanie 3. Dopisz pytania. Ułóż poprawne zdanie. (pamiętaj, że wyrazy podrzędne powinny znajdować się blisko wyrazów nadrzędnych).

smok		mieszkał
mieszkał		w grocie
smok		straszny
w grocie		mrocznej

Zadanie 4. Pokoloruj pola z wyrazami, które tworzą zdanie. Zapisz to zdanie w zeszycie.

Zadanie 5. Z podanych wyrazów utóó poprawne zdanie. Wypisz związki wyrazów i zadaj odpowiednie pytania.

z okrutną rycerze do walki
odważni bestią stanęli

Zadanie 6. Wyróżnione wyrazy podrzędne są zbyt daleko od wyrazów nadrzędnych. Popraw zdania tak, aby były naturalniejsze.

Marek z naszej klasy lubi czytać **bardzo**.

Wypożycza książki **często** w szkolnej bibliotece.

Panie bibliotekarki dobrze **obie** znają Marka.

Chętnie rozmawiają nie tylko o książkach **z nim**.

Zadanie 7. Utóó zdanie z podanych wyrazów.

sposoby, mieć, roślinożerne, obrona, rozmaite, przed, drapieżniki, dinozaury

Zadanie 8. Wypisz związki wyrazów i zadaj odpowiednie pytania. Podkreśl podmiot orzeczenie.

Zaatakowany diplodok uderzał napastnika długim ogonem.

Związki wyrazów	Wyraz nadrzędny	pytanie	Wyraz podrzędny

Kardiolog leczy choroby serca.

Związki wyrazów	Wyraz nadrzędny	pytanie	Wyraz podrzędny

W Niedzicy stoi stary zamek rycerski.

Związki wyrazów	Wyraz nadrzędny	pytanie	Wyraz podrzędny

W lochach zamkowych wojsko cesarza austriackiego więziło Janosika

Związki wyrazów	Wyraz nadrzędny	pytanie	Wyraz podrzędny
		co robiło?	
		czyje?	
		jakiego?	
		kogo?	
		gdzie?	
		jakich?	

Zadanie 9. Dopasuj wyróżnione wyrazy podrzędne do pytań nad zdjęciami. Podpisz każdy rysunek nazwą zwierzęcia, które występuje w dopasowanym zdaniu.

skąd?

gdzie?

którędy?

Renifer idzie **przez las**.

Łoś żyje **na mokradłach**.

Z zagajnika wyszedł jeleni.